

Spis treści

Uwagi wstępne. Rozumienie antropologii i charakter opracowania	9
Rozdział I	
Treść i zakres pojęcia „kultura”	17
1. Genealogia pojęć „kultura” i „cywilizacja” oraz relacje: natura – kultura, cywilizacja – kultura	17
Natura – kultura	18
Cywilizacja – kultura	20
2. Podstawowe składniki kultury, fakt kulturowy	21
3. Szerokie i wąskie rozumienie kultury, różne aspekty jej definiowania	23
Rozdział II	
Podstawowe pojęcia dotyczące kultury	27
1. Kategorie i typy kultury	27
2. Elementy kultury (wartość, wzory, kanon, obyczaj, obrzęd, rytuał, mit, symbol)	32
3. Systemy kultury (nauka, religia, sztuka, język–komunikacja)	42
4. Procesy kultury	50
Uczestnictwo w kulturze a upowszechnianie kultury.....	50
Formy i funkcje uczestnictwa w kulturze	53
Dylematy animacji kulturalnej w dobie gwałtownych przemian społecznych i cywilizacyjnych	55

Rozdział III

Wybrane koncepcje rozwoju i badań kultury	63
1. Ewolucjonizm i dyfuzjonizm	63
Ewolucjonizm	63
Dyfuzjonizm	67
2. Funkcjonalizm i holizm	68
Funkcjonalizm	68
Holizm	70
3. Kierunek etnopsychologiczny i strukturalizm	72
Kierunek etnopsychologiczny	72
Strukturalizm	74
4. Kultura w ujęciu marksistowskim	75
5. Kultura we współczesnej myśli katolickiej	79

Rozdział IV

Tradycja i dorobek w rozwoju kultury	83
1. Rola tradycji w rozwoju kultury	83
2. Główne czynniki decydujące o rozwoju kultury	85
3. Trzy układy a trzy zakresy zasięgu kultury	88
4. Uwarunkowania rozwoju kultury	90
5. Trwały wkład w ogólnoludzkie dziedzictwo epok i prądów społeczno-kulturowych	92

Rozdział V

Kultura w życiu człowieka	95
1. Człowiek jako wytwór i twórca kultury	95
2. Konsumpcja i komercjalizacja kultury a styl i jakość życia	98
Konsumpcja i komercjalizacja kultury	98
Styl życia i jakość życia	100
3. Funkcje kultury w życiu człowieka	102
4. Samotność jako nowe zjawisko w relacji człowiek – kultura	107

Rozdział VI	
Kultura w życiu narodów	111
1. Kultura a tożsamość narodu	111
2. Media w kształtowaniu tożsamości narodowej i rozumieniu innych kultur	113
3. Kontakty i zderzenia kultur	117
Podstawowe pojęcia dotyczące zderzenia kultur	117
Państwo – naród – narodowość, zderzenia kultur narodowych	119
4. Współczesny wymiar wychowania do kultury i przez kulturę	120
5. Europejskość jako podstawowa kategoria wspólnotowych wartości w międzykulturowej edukacji jednoczących się państw europejskich	123
Polecane lektury uzupełniające	127
Bibliografia (wybór)	129